

Chalusa 27/3 2008

Oululaisten uutteruus palkittiin

Suomen sodan vähäinen esineistö vaikeutti näyttelyn pystyttämistä

Anja Harju
Kaleva

Oulu Oulun kaupunki on säilyttänyt jo lähi 200 vuotta hoviinsa aarreita, jollaista ei muillakaan kaupungeilta löydy. Kyseessä on Venäjän keisari Aleksanteri I:n Oulun kaupungille myöntämä kultamitali. Keisari myönsi mitalin Oululle Suomen sodan jälkeen vuonna 1810 rautahan sol-

Pohjois-Pohjanmaan museo on tutkija Jarmo Koponen tutkii suurennuslasin avulla vuodelta 1858 olevaa karttaa, joka kertoo Suomen sodan vaiheista. Haurasta karttaa säilytetään lasi-
vitriinissä.

Keisari Aleksanteri I:n Oululle luovuttama umpikultainen mitali on harvinaisuus, jollaista ei löydy muilta Suomen kaupungeilta.

mimisen ja vallanvaihdon kunniaksi.

Umpikultainen mitali on valmistettu Aleksanteri I:n kuvalla ja sen taakse on kirjoitettu se, mikä venäjäksi että ruotsiksi kirjoitus "Oulun asukkailla uutteruudesta".

Mitali onkin ainoita esineistöjä Suomen sodasta, joita Oulusta on löytynyt. Mitali on nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan museossa muun aineiston ohella Suomen sotaa esittelevässä näyttelyssä, joka on avoinna ke-
säkuun 1. päivään saakka.

Suomen sotaa käytin vuosina 1808-1809. Sota oli Venäjän ja Ruotsin välinen, jonka seurauksena Suomi liitettiin osaksi Venäjän keisarikuntaa. Aluperin sodan tarkoituksena

na oli vain Ruotsin pakottaminen kauppaosaan Britanniasta vastaan.

Mitalin lisäksi museolta löytyy vuonna 1858 painettu kartta, jossa Suomen sotaa esitellään lähes vaihe vaiheelta.

Museolle näyttelyyn koonnut tutkija Jarmo Koponen kertoo, että huonokuntoinen vanha kartta käytettiin Helsingissä paperikonservaattorilla ennen esillepanoa. Ruotsinkielisestä kartasta löytyy yksityiskohtaista tietoa muun muassa sodan joukko-osastoista ja sodassa kuolleista upseereista.

Oulussa oli Suomen sodassa isot Ruotsin armeijan huoltovälikot. Venäjä puolestaan näki Oulun rajakaupunkina, joka haluttiin rauhoittaa rajan turvaamiseksi. Oululaiset suhtautuivat uuteen valloittajaan, venäläisiin, joustavasti. Venäläisillä oli myös rahaa palvelujen ostamiseen, mikä Oulussa osattiin arvostaa.

Suomen sota oli aluksi pitkään vaiettu sota, koska suomalaisten näkökulmasta se oli hävitty sota. Vasta 1800-luvun puolivälissä sodasta alettiin puhua ja sodan veteraaneja arvostaa.

Arvostuksen nosti runoilija J.L. Runeberg, joka kirjoitti sodasta Väinöläksi Stoolin tarinat. Ensimmäinen osa ilmestyi vuonna 1848 ja toinen vuonna 1860. Ruotsinkieliset runot käännettiin melko pian myös suomeksi ja sitä kautta niistä tuli kaikelle kansalle tuttuja.

Oululainen kuvataiteilija Anu Maarit Mykkänen on tehnyt Suomen sodasta kertoviin näyttelytauluhiin kuvituksen, muun muassa Pohjanmaan rykmentin sotilaita marssimassa Oulun kirkolla.

Suomen sotaa esittelevä näyttely on esillä Oulussa Pohjois-Pohjanmaan museolla 26.3.-1.6.2008.

Suomen sotaa esitellään kevään aikana myös maakunta-arkistolla ja kirjastoilla.